ЗАТВЕРДЖУЮ:
президент Національного університету «Київський авіаційний інститут»

_____ Ксенія СЕМЕНОВА

«_29_» _червня_ 2026 року

ВИСНОВОК

Національного університету «Київський авіаційний інститут» (далі – КАІ) про наукову новизну, теоретичне та практичне значення результатів дисертації Вовка Павла Петровича на тему «Інвестиційне забезпечення інтелектуалізації підприємств сфери інжинірингових послуг», поданої на здобуття ступеня доктора філософії за спеціальністю 051 «Економіка»

Витяг
із протоколу № 13 розширеного засідання
кафедри фінансових технологій та бізнесу КАІ
від 08 червня 2026 року

Присутні на засіданні науково-педагогічні працівники кафедри фінансових технологій та бізнесу:

Пілецька С.Т д.е.н., професор, професор кафедри фінансових технологій та бізнесу;
Арєф'єва О.В. д.е.н., професор, професор кафедри;
Белінська Я.В., д.е.н., професор, професор кафедри;
Васюткіна Н.В., д.е.н., професор, професор кафедри;
Касьянова Н.В., д.е.н., професор, професор кафедри;
Коваленко Ю.М., д.е.н., професор, в.о. завідувача кафедри;
Кочетков В.М., д.е.н., професор, професор кафедри;
Кравчук Н.М., к.е.н., доцент, доцент кафедри;
Криниця С.О., к.е.н., доцент, доцент кафедри;
Кудлай В.Г., к.е.н., доцент, доцент кафедри;
Попович О.В., к.е.н., доцент, доцент кафедри;
Рибак О.М., к.е.н., доцент, доцент кафедри;
Сафонік Н.П., к.е.н., доцент, доцент кафедри;
Сімкова Т.О., к.е.н., доцент, доцент кафедри;
Сьомочкина Т.І., PhD, доцент кафедри;

Присутні на засіданні науково-педагогічні працівники інших кафедр КАІ:

Смерічевський С.Ф., д.е.н., професор, професор кафедри маркетингу;

Полоус О.В., д.е.н., професор, професор кафедри маркетингу;

Чумак О.В., д.е.н., професор, в.о. завідувача кафедри національної безпеки та підприємництва.

Серед присутніх 10 докторів економічних наук і 8 кандидатів економічних наук.

Порядок денний:

Обговорення дисертаційного дослідження аспіранта кафедри фінансових технологій та бізнесу КАІ Вовка Павла Петровича на тему «Інвестиційне забезпечення інтелектуалізації підприємств сфери інжинірингових послуг», поданої на здобуття ступеня доктора філософії з галузі знань 05 «Соціальні та поведінкові науки» за спеціальністю 051 «Економіка».

Науковий керівник – д.е.н., професор, професор кафедри маркетингу Факультету менеджменту, фінансів та маркетингу КАІ Смерічевський Сергій Францович.

Дисертація виконувалася на кафедрі фінансових технологій та бізнесу Факультету менеджменту, фінансів та маркетингу КАІ.

Тема дисертації «Управління інвестиційним забезпеченням інтелектуалізації підприємств сфери інжинірингових послуг» затверджена на засіданні Вченої ради Факультету економіки та бізнес-адміністрування Національного авіаційного університету (протокол №11 від 16 листопада 2022 року).

Уточнену редакцію теми дисертаційного дослідження «Інвестиційне забезпечення інтелектуалізації підприємств сфери інжинірингових послуг» затверджено на засіданні Вченої ради Факультету економіки та бізнес-адміністрування Національного авіаційного університету (протокол №1 від 11 січня 2024 року).

Виступили:

Здобувач Вовк Павло Петрович представив презентацію за основними положеннями дисертації «Інвестиційне забезпечення інтелектуалізації підприємств сфери інжинірингових послуг», поданої на здобуття ступеня доктора філософії з галузі знань 05 «Соціальні та поведінкові науки» за спеціальністю 051 – «Економіка» .

(Аспірант Вовк Павло Петрович виклав основні положення своєї презентації, акцентуючи увагу на актуальності теми дослідження, предметі, об'єкті, завданнях, науковій новизні та результатах представленого дослідження).

Після закінчення презентації Вовка П.П. присутніми на захисті фахівцями були поставлені наступні запитання:

Запитання до здобувача:

1. **Коваленко Ю.М.,** д.е.н., професор, в.о. завідувача кафедри фінансових технологій та бізнесу КАІ.

Запитання: В дисертаційному дослідженні на рисунку «Структура та види інвестиційної діяльності» Ви надаєте опис та узгодженість понять з теорії інвестування. Уточніть авторську позицію щодо дослідження структури інвестиційної діяльності, зокрема, як реалізуються фінансові інвестиції в процесах інтелектуалізації?

Відповідь: Дякую за запитання. Згідно із законодавством України структура інвестиційної діяльності формується майновими та інтелектуальними цінностями. В дисертаційній роботі запропоновано деталізувати джерела створення цінностей: фінансові, матеріальні та нематеріальні. Це дозволило в дослідженні обґрунтувати види інвестиційного забезпечення та структурувати його процеси з урахуванням специфіки інтелектуалізації підприємств сфери інжинірингових послуг.

Запитання: Поясніть, будь ласка, авторську позицію щодо трактування поняття «інвестицій», зокрема, чи поділяєте Ви визначення цього поняття в тому значенні, яке наведено у Законі України «Про інвестиційну діяльність»?

Відповідь: Дякую за запитання. При проведенні дисертаційного дослідження мною поняття «інвестицій» трактувалось у тому визначені, яке наведено в Законі України «Про інвестиційну діяльність», а саме: інвестиціями є всі види майнових та інтелектуальних цінностей, що вкладаються в об'єкти підприємницької діяльності або іншої діяльності, з метою отримання прибутку (доходу), в тому числі досягнення або соціального ефекту, або екологічного ефекту.

2. **Касьянова Н.В.,** д.е.н., професор, професор кафедри фінансових технологій та бізнесу КАІ.

Запитання: Роз'ясніть, будь ласка, як узгоджено та встановлено вагомість показників у методичному підході оцінювання результативності інвестиційного забезпечення інтелектуалізації підприємств?

Відповідь: Дякую за запитання. В дисертаційному дослідженні узгодження та встановлення вагомості показників при використанні даного підходу здійснювалися на основі поєднання математичного моделювання та експертного оцінювання за чітким алгоритмом, який поєднує математичне нормування та експертний аналіз. При розрахунках використовувались значення таких показників, як: інтегрований показник рівня результативності інвестиційного забезпечення інтелектуалізації підприємств; інтегрований показник за параметрами оцінювання інвестиційного забезпечення; інтегрований показник за просторово-часовими параметрами; інтегрований показник за параметрами оцінювання ефективності цифровізації; вагомість інтегрованих показників за секторами.

Запитання: Опишіть показники, які були застосовані Вами у дослідженні для оцінки ефективності та цифровізації інтелектуального капіталу наведених підприємств сфери інжинірингових послуг при їх кластеризації?

Відповідь: Дякую за запитання. В дисертаційній роботі при застосуванні кластерного підходу для аналізу ринку інжинірингових послуг було оцінено наступні вихідні показники: ефективність підприємства; темп цифровізації;

динаміка інтелектуального капіталу. Це дозволило проаналізувати зміну динаміки ефективності та цифровізації інтелектуального капіталу для обраних підприємств на основі застосування статистичного методу кластеризації.

3. **Пілецька С.Т.,** д.е.н., професор, професор кафедри фінансових технологій та бізнесу КАІ.

Запитання: Роз'ясніть, будь ласка, як у вашому дисертаційному дослідженні узгоджуються поняття «інвестиційна діяльність підприємства» та «інжиніринг»?

Відповідь: Дякую за запитання. Спираючись на нормативні та наукові підходи до трактування поняття «інвестицій», в дисертаційному досліджені висвітлено, що у сфері інжинірингових послуг інвестиційна діяльність охоплює комплекс заходів із реалізації інвестицій, які здійснюються громадянами та нерезидентами, включно зі інституціями державної форми власності влади всіх рівнів. Для інжинірингових підприємств основою інвестиційної діяльності є впровадження та реалізація інновацій, що виникають у результаті інвестування, проведення проєктних та консалтингових робіт, формування техніко-технологічної документації, проведення технічної експертизи, тощо.

4. **Чумак О.В.,** д.е.н., професор, в.о. завідувача кафедри національної безпеки та підприємництва КАІ.

Запитання: Уточніть, будь ласка, в чому полягає специфіка інтелектуалізації підприємств сфери інжинірингових послуг?

Відповідь: Дякую за запитання, підприємств сфери інжинірингових послуг надають високотехнологічні послуги і з однієї сторони мають забезпечувати повну відповідність та експертний контроль технічних, технологічних рішень, для чого постійно потрібно удосконалювати матеріально-технічну базу та забезпечувати патентний захист та сертифікацію персоналу. З іншого боку, сторони — проєктні рішення мають задовольняти часто унікальні вимоги і відповідати нестандартним технічним завданням, тому підприємства постійно працюють над інноваціями, науково-дослідними та дослідно-конструкторськими рішеннями. Відповідно специфіка інтелектуалізації досліджуваної сфери економіки є залежною від доступності інновацій, освіти, технологій та інвестиційної підтримки, яка забезпечує освоєння і володіння інтелектуальним капіталом, що в подальшому визначає якість та цінність інжинірингових послуг, а також їх конкурентоспроможність на ринку.

Після відповідей на запитання виступили:

Науковий керівник – д.е.н., професор, професор кафедри маркетингу КАІ Смерічевський Сергій Францович:

Вовк Павло Петрович обрав для реалізації дисертаційного дослідження актуальну наукову та прикладну проблематику – інвестиційне забезпечення інтелектуалізації економічних систем. Вибір теми дисертації є науково обґрунтованим і своєчасним, адже традиційні підходи до формування інтелектуального капіталу не враховують потреби комерціалізації

інтелектуального ресурсу, що виступає джерелом створення вартості й генерує прибутки. В умовах української економіки також існує загострена потреба в висококваліфікованому та вмотивованому персоналі, що здатен продукувати інжинірингові послуги, для обґрунтування як методичних, так і прикладних інноваційних, технологічних рішень. Демографічні виклики, прискорення цифровізації та інноваційного розвитку провокують асиметрію й загрожують резильєнтрості національній економіці. Без інвестиційної підтримки подолати зазначені виклики забезпечення стійкості й відновлення економіки, прискореного інноваційного розвитку неможливо. Тому дисертаційне дослідження Вовка Павла Петровича, присвячене обґрунтуванню теоретико-методичних засад інвестиційного забезпечення інтелектуалізації підприємств сфери інжинірингових послуг, є важливим для відновлення і нашої економіки загалом, і конкурентних позицій у на світових ринках високотехнологічних інновацій.

Тема дисертаційної роботи безпосередньо корелює зі змістом освітньо-наукової програми «Економіка» за спеціальністю 051 «Економіка», з галузі знань 05 «Соціальні та поведінкові науки» в КАІ, та відповідає її освітнім компонентам.

Варто зазначити високий рівень аргументованості та достовірності викладених у дисертаційній роботі наукових положень, висновків та логічно викладених пропозицій, що підтверджується ґрунтовним аналізом і використанням у дослідженні широкого кола праць визнаних вчених у теоріях інтелектуалізації та інвестування, повнотою і актуальністю джерельної бази, залученням значних масивів аналітичних даних, а також ретельним обґрунтуванням результатів за допомогою економіко-математичних розрахунків.

У дисертаційній роботі Павло Петрович продемонстрував належний рівень теоретико-методологічної підготовки шляхом результативного застосування актуальних, загальнонаукових та спеціальних методів дослідження, що дозволило здійснити системний аналіз складних суспільно-економічних процесів інтелектуалізації, сформулювати обґрунтовані наукові висновки та запропонувати практичні рекомендації.

Достовірність та актуальність результатів дослідження засвідчуються їх публікацією у 5 фахових наукових виданнях, 1 розділі монографії і апробацією на 15 науково-практичних конференціях, де автор представляв отримані результати.

Важливим підтвердженням практичної цінності дисертаційної роботи є факт впровадження основних наукових результатів автора у діяльність міжнародної бізнес-асоціації, інжинірингових та проєктно-консалтингових підприємств, освітню діяльність університету.

Павло Петрович володіє методами та інструментарієм проведення наукових досліджень, вміло їх використовує в науково-дослідній роботі. В процесі роботи над дисертацією аспірант проявив дослідницькі та творчі здібності, фахову ерудицію, наполегливість, цілеспрямованість та здатність самостійно і на високому науковому рівні проводити дослідження. Рівень

теоретико-прикладної дослідницької підготовки Вовка П.П. характеризує його як уже сформованого науковця, що вміє проводити ґрунтовні дослідження та здатен опрацьовувати великі масиви теоретичного і статистичного матеріалу, формалізувати отримані аналітичні результати та формулювати висновки із проведеного дослідження, а практичний досвід здобувача дозволяє забезпечувати валідність й апробацію наукових результатів у практичну діяльність досліджуваної сфери економіки.

З огляду на науковий рівень виконаного дослідження, глибину опрацювання обраної проблематики та практичну значущість отриманих наукових результатів, вважаю, що за рівнем свого виконання та науково-практичною цінністю дисертаційна робота Вовка Павла Петровича на тему: «Інвестиційне забезпечення інтелектуалізації підприємств сфери інжинірингових послуг», повністю відповідає вимогам щодо робіт, представлених на здобуття ступеня доктора філософії за спеціальністю 051 «Економіка»., а її автор заслуговує присудження ступеня доктора філософії за спеціальністю 051 «Економіка».

Рецензенти дисертаційної роботи, які наголосили на позитивних аспектах дослідження та висловили свої побажання та зауваження:

Полоус О.В., д.е.н., професор, професор кафедри маркетингу КАІ:

Дисертаційна робота Вовк Павла Петровича присвячена актуальній науково-практичній проблемі – дослідженню теоретико-методичних засад інвестиційного забезпечення інтелектуалізації підприємств сфери інжинірингових послуг. Здобувач обґрунтовано підкреслює, що наявний методичний інструментарій не в повній мірі відповідає динамічним процесам інноваційного розвитку та цифровізації, що й визначає наукову проблему дослідження. Структура дисертації є логічною та послідовною, відповідає встановленим вимогам.

У дисертаційній роботі поглиблено викладено теоретико-методичні засади інтелектуалізації інжинірингових підприємств, що дало змогу сформувати цілісний та узгоджений понятійно-категоріальний апарат. Уточнення змісту ключових категорій забезпечило можливість їх коректного застосування в економічних дослідженнях та управлінських рішеннях. Це створило фундамент для подальшого розвитку теорії інтелектуалізації в умовах цифрової трансформації. Доведено, що реалізація інвестиційного потенціалу через інтелектуалізацію є ключовим чинником підвищення конкурентоспроможності інжинірингових підприємств. Інтелектуалізація сприяє зростанню продуктивності, підвищенню якості послуг та оптимізації витрат. Це формує стійкі передумови для інноваційного розвитку та довгострокової ефективності діяльності підприємств.

Автором розширено класифікаційні ознаки інтелектуалізації підприємств, що дало змогу систематизувати різні форми, джерела та напрями інтелектуальних трансформацій. Врахування характеристик інвестиційної підтримки та структури інтелектуальних ресурсів дозволило підвищити точність оцінювання рівня інтелектуалізації. Це сприяє більш обґрунтованому

вибору стратегічних рішень щодо розвитку підприємств. Також у роботі обґрунтовано новий підхід до структуризації ринку інжинірингових послуг, який враховує динамічність технологічного розвитку та цифровізацію економіки. Такий підхід дозволив визначити ключові фактори, що формують конкурентне середовище та впливають на рівень інтелектуалізації підприємств. Це забезпечує можливість точнішого прогнозування ринкових тенденцій і стратегічного позиціонування компаній.

Удосконалено методичний інструментарій оцінювання результативності інвестиційного забезпечення інтелектуалізації, який враховує ресурсозабезпечення, просторово-часові фактори та вплив цифрових технологій. Запропонований інструментарій підвищує точність оцінювання ефективності інтелектуальних трансформацій. Це забезпечує можливість прийняття обґрунтованих управлінських рішень щодо розвитку інжинірингових підприємств.

Також автором удосконалено концептуальний підхід до забезпечення результативності інвестиційних стратегій інтелектуалізації, що базується на оцінюванні інвестиційної спроможності та прогнозуванні ефективності реалізації інвестиційного потенціалу. На відміну від традиційних підходів, він враховує динамічні зміни цифрового середовища та факторні впливи технологічних інновацій. Це підвищує адаптивність підприємств до сучасних викликів і забезпечує ефективність інвестиційних рішень.

У дисертаційному дослідженні запропоновано процесно-орієнтований підхід до інтелектуалізації інжинірингових підприємств, який інтегрує матеріальні, нематеріальні та фінансові інвестиції в єдину логіку реалізації інвестиційного потенціалу. Урахування специфіки інжинірингового проєктування дозволило сформувати цілісну модель інтелектуалізації, орієнтовану на стратегічні цілі підприємства. Це забезпечує стійкість і результативність інтелектуальних трансформацій навіть в умовах деструктивних впливів.

Економічний механізм інвестиційного забезпечення інтелектуалізації, який включає формалізацію цілей, закономірностей та авторського інструментарію оцінювання результативності інвестиційних процесів. Механізм дозволяє комплексно інтегрувати специфіку інжинірингової діяльності у стратегічні рішення підприємства. Це сприяє підвищенню ефективності використання інвестиційних ресурсів і розвитку інтелектуального потенціалу для підприємств сфери інжинірингових послуг та враховує специфіку їх інтелектуалізації.

Також автором запропоновано науковий підхід до формування системи стратегій інтелектуалізації, що передбачає активізацію інвестиційного потенціалу та інтелектуального капіталу підприємства. Узгодження стратегій із просторово-часовими характеристиками життєвого циклу забезпечує їхню адаптивність до змін ринкового середовища. Це дозволяє підприємствам формувати стійкі траєкторії інтелектуального розвитку.

Практичне значення роботи підтверджено довідками про впровадження результатів міжнародною бізнес-асоціацією, підприємствами та освітніми

установами, представлено в 21 науковій публікації, серед яких 5 у фахових виданнях України та і 1 одноосібний розділ у колективній монографії.

Разом із тим, доцільно висловити окремі зауваження дискусійного характеру.

По-перше, запропонований інструментарій процесно-орієнтованого підходу до інтелектуалізації інжинірингових підприємств при реалізації інвестиційного потенціалу розкрито з позицій послідовності створення інжинірингової послуги, а також реалізації фінансових, матеріальних та нематеріальних інвестицій, що потребує узгодження між описаними бізнес-процесами.

По-друге, запропонований методичний інструментарій, що дозволяє визначити профіль результативності інвестиційної підтримки та подальші стратегії інвестування має перспективу поглиблення з урахуванням безпекових та міграційних викликів, що може стати базисом для подальших досліджень автора.

По-третє, авторська градація профілю результативності інвестиційного забезпечення підприємства правильно обґрунтована на основі застосування методу адитивної згортки та шкали Харингтона, проте потребує уточнення математична можливість від'ємних значень критерію, скільки в національній економіці присутні деструктивні впливи.

Зазначені зауваження не знижують загальної наукової та практичної цінності дисертаційної роботи, мають рекомендаційний характер і можуть бути враховані автором у подальших дослідженнях.

Загалом дисертаційна робота Вовка П.П. є завершеним самостійним науковим дослідженням, що містить нові науково обґрунтовані результати, які мають важливе теоретичне та практичне значення для розвитку економічної науки.

За рівнем актуальності, наукової новизни, теоретичного та практичного значення отриманих результатів дисертаційна робота відповідає вимогам, що ставляться до дисертацій на здобуття ступеня доктора філософії за спеціальністю 051 «Економіка», і може бути рекомендована до захисту у спеціалізованій вченій раді.

Сафонік Н.П, к.е.н., доцент, доцент кафедри фінансових технологій та бізнесу КАІ:

Робота Вовка Павла Петровича є своєчасною та критично важливою в прискореного інноваційного розвитку та посиленої потреби у інвестиційній підтримці відбудови національної економіки, особливо – в високотехнологічних інжиніринговій сфері.

Наукові положення роботи базуються на репрезентативній інформаційній базі (дані міжнародних організацій, статистиці національних інституцій, аналітиці діяльності інжинірингових підприємств) та глибокому аналізі теоретичних засад та практичного досвіду вітчизняних й зарубіжних дослідників та аналітиків. Високий рівень формалізації дослідження забезпечено поєднанням класичних методів економічного дослідження із

сучасними інструментами економічного моделювання та прогнозування.

Достовірність отриманих результатів підтверджується: логічною узгодженістю описаних теоретичних та методичних результатів із обґрунтованими прикладними рішеннями, які автором підтверджено розрахунками на діючих підприємствах сфери інжинірингових послуг; використанням математичних методів верифікації (оцінювання вагомості показників у авторських методиках, застосування конкордації для узгодженості когнітивних оцінок, тощо); логічністю та обґрунтованістю висновків, отриманих різними методологічними підходами, що підкреслює їх релевантність для сучасних умов інвестиційного забезпечення інтелектуалізації підприємств.

Основні положення дисертації та наукові результати, які розкривають наукову позицію та внесок здобувача у розвиток економічної науки, полягають у вдосконаленні концептуального підходу до забезпечення результативності системи інвестиційних стратегій для інтелектуалізації підприємств сфери інжинірингових послуг, що обґрунтовується поглибленням наукових засад цифрової інтелектуалізації, оцінюванням спроможності до реалізації інвестиційного потенціалу.

Автор описує шляхи удосконалення процесно-орієнтованого підходу до інтелектуалізації інжинірингових підприємств при реалізації інвестиційного потенціалу, деталізувавши специфіку реалізації інжинірингових послуг та їх проєктування у часі, що дозволило поглибити прикладний базис застосування фінансових, нематеріальних та матеріальних інвестицій та узгодити етапи життєвого циклу інжинірингової послуги з етапами інвестиційного забезпечення інтелектуалізації підприємств.

В дисертаційній роботі деталізовано структурні елементи та їх взаємодію в удосконаленому економічному механізмі інвестиційного забезпечення інтелектуалізації підприємств сфери інжинірингових послуг.

Також удосконалено науковий підхід до формування системи стратегій інтелектуалізації підприємств сфери інжинірингових послуг шляхом активізації інвестиційного потенціалу та інтелектуального капіталу.

Автором поглиблено методичний інструментарій оцінювання результативності інвестиційного забезпечення інтелектуалізації підприємств, що реалізовано через адаптацію методики економічного аналізу інвестиційних ресурсів до потреб оцінювання факторів просторово-часового впливу, а також аналізу результативності й динаміки застосування цифрових технологій інтелектуалізації.

В наукових результатах та ключових положеннях дисертаційної роботи висвітлюється авторська позиція щодо подальшого розвитку понятійно-категоріального апарату теорії інтелектуалізації за рахунок поглиблення сутності окремих теоретичних положень та уточнень економічного трактування понять «інтелектуалізація підприємства», «цифрова інтелектуалізація», «інтелектуальний капітал», «інтелектуальний потенціал», «інвестиційний потенціал».

Дисертаційна робота розкриває обґрунтування авторського бачення

щодо розвитку системи класифікації видів інтелектуалізації підприємств, які розширено, в порівняні з існуючими підходами, за характеристиками інвестиційної підтримки, джерелами формування інвестиційних ресурсів, формами користування інвестиціями, суб'єктами та об'єктами інтелектуалізації, а також за видовою структурою інвестицій.

Здобувачем надано подальшого розвитку теоретичному підходу до структуризації ринку інжинірингових послуг, що, на відміну від існуючих підходів до структуризації за сферами застосування, враховує економічні характеристики динамічності технологічного розвитку й ринкові впливи на рівень інтелектуалізації підприємств сфери інжинірингових послуг.

Запропонована автором сукупність наукових результатів формує цілісний науковий підхід до обґрунтування концептуального підходу та методичного супроводу інвестиційного забезпечення інтелектуалізації підприємств сфери інжинірингових послуг.

Разом із тим, у процесі ознайомлення з дисертацією доцільно висловити окремі зауваження та рекомендації дискусійного характеру:

1. У роботі широко досліджено та проаналізовано тенденції інвестування та формування інтелектуального капіталу, проте окремі статистичні дані щодо діяльності інжинірингових підприємств не розкрито, а наведено лише результуючі показники авторських розрахунків.

2. Проведене автором сценарне моделювання обґрунтовано моделлю Байєрса що достатньо для розкриття математичного базису дослідження, однак варто було б враховувати не лише деструктивні фактори розвитку інтелектуального капіталу та інвестування в умовах війни в Україні, а й позитивні стимули, такі як інституційні умови підтримки молодих вчених, що має стратегічний характер.

3. Обґрунтованість методичного підходу до оцінювання результативності інвестиційного забезпечення інтелектуалізації підприємств, що базується на оцінці динаміці ресурсозабезпечення, зміни просторово-часових факторів та цифровізації, автором доведено і логічно, і математично (підрозділи 1.3 та 2.3). Проте, враховуючи довгостроковість деструктивного впливу наслідків повномасштабної війни на високотехнологічний сектор інжинірингових послуг в українській економіці, доцільно було би обґрунтовувати та узгодити показники економічних ризиків в авторському критерії.

4. Запропонований автором концептуальний підхід до забезпечення результативності системи інвестиційних стратегій для інтелектуалізації підприємств і базується на оцінюванні рівня інвестиційної спроможності та прогнозуванні ефективності реалізації інвестиційного потенціалу потребує подальшого розвитку та поглиблення.

Наукова обґрунтованість та комплексність методичного інструментарію із теоретичними положенням авторського підходу має потенціал нового наукового результату, отриманого вперше, та заслуговує подальших досліджень.

Вказані зауваження не носять принципового характеру і не впливають на

загальну позитивну оцінку.

За рівнем актуальності, науковою новизною, методологічною обґрунтованістю та практичним значенням отриманих результатів робота Вовка П.П. відповідає вимогам, встановленим до дисертацій на здобуття ступеня доктора філософії за спеціальністю 051 «Економіка», та може бути рекомендована до захисту у разовій спеціалізованій вченій раді.

В **обговоренні** дисертаційного дослідження взяли участь:

Коваленко Ю.М., д.е.н, професор, виконувачка обов'язки завідувача кафедри фінансових технологій та бізнесу КАІ:

Дисертаційна робота відповідає встановленим вимогам до наукових кваліфікаційних досліджень, містить завершене авторське вирішення поставлених наукових завдань, відзначається науковою новизною, теоретичною та практичною значущістю отриманих результатів. Дозвольте наголосити на високій актуальності дослідження саме в сфері інжинірингових послуг, адже практична цінність отриманих результатів полягає і у критичній необхідності високотехнологічних рішень для захисту України, і в унікальності та новизні запропонованих методичних підходів до інтелектуалізації й її інвестиційної підтримки.

Здобувач за час навчання на освітньо-науковій програмі «Економіка» продемонстрував високу публікаційну активність та рівень апробованості наукових результатів: 5 статей у фахових виданнях, 1 одноосібний розділ в монографії та 15 тез доповідей на конференціях. Крім того продемонстровано практичну цінність роботи у визнанні результатів бізнес-асоціацією, підприємствами та освітніми установами. Варто наголосити на розширеному застосуванні математичного інструментарію та економіко-математичних моделей у обгрунтуванні наукових результатів.

Високий рівень підготовки здобувача, самостійність та завершеність дослідження, а також враховуючи структуру, зміст та використаний методичний апарат дисертаційної роботи, високий рівень впровадження та апробації в наукових публікаціях, що відповідають чинним вимогам до присудження ступеня доктора філософії, дозволяють засвідчити підтримку прагнення здобувача захистити надану дисертаційну роботу.

Касьянова Н.В., д.е.н., професор, професор кафедри фінансових технологій та бізнесу КАІ.

Дисертаційна робота відповідає встановленим вимогам до наукових досліджень, містить завершене авторське вирішення поставлених наукових завдань, відзначається актуальністю, науковою новизною, теоретичною та практичною значущістю отриманих результатів.

Хочу звернути увагу на те, що в дисертаційній роботі розкрито елементами наукової новизни удосконалення методичного інструментарію оцінювання результативності інвестиційного забезпечення та інвестиційної спроможності щодо інтелектуалізації. Автор продемонстрував вміння узгоджувати та правильно застосовувати економіко-математичний інструментарій при обгрунтуванні наукових результатів.

Загалом, враховуючи структуру, зміст та використаний методичний апарат вважаю, що представлена робота відповідає чинним нормативам щодо підготовки і захисту дисертацій. Отже, в цілому дисертаційне дослідження відбулося, тому буду підтримувати здобувача та його дисертаційну роботу, клопотання щодо створення разової спеціалізованої ради.

Васюткіна Н.В., д.е.н, професор, професор кафедри фінансових технологій та бізнесу КАІ:

Ознайомившись із дисертаційною роботою, хочу відзначити, що автор провів справді глибоке й послідовне дослідження. У роботі представлено вагоме теоретико-методичне напрацювання, яке підтверджується значною публікаційною активністю – 21 науковою працею. Це свідчить про системність, наукову зрілість та поступове формування авторського підходу.

Практичне значення результатів підтверджується довідками про впровадження, а також інтеграцією напрацювань у науково-дослідні теми університету. Я також мала можливість спостерігати, як автор професійно зростав у цій тематиці протягом років навчання в аспірантурі: презентував результати на конференціях, активно працював у наукових гуртках, брав участь у акредитації освітньо-наукової програми в статусі здобувача, удосконалював методичні підходи. Це демонструє сталість інтересу та послідовність у розвитку власної наукової позиції.

Вважаю, що представлена дисертація повністю відповідає вимогам, встановленим до робіт на здобуття ступеня доктора філософії, і може бути рекомендована до захисту в разовій спеціалізованій вченій раді.

Ареф'єва О.В., д.е.н., професор, професор кафедри фінансових технологій та бізнесу КАІ:

Як гарант освітньо-наукової програми за спеціальністю 051 «Економіка» хочу насамперед відзначити, що дисертаційна робота Вовка Павла Петровича повністю відповідає профілю, цілям та стратегічним напрямам нашої програми.

Спираючись на презентацію та на те, як здобувач орієнтується в темі свого дослідження, хочу зробити кілька узагальнених висновків. Передусім, робота справді існує як цілісне, завершене наукове дослідження, і її можна виносити на захист. Усі структурні елементи виконано коректно, послідовно та логічно. Мета, об'єкт та предмет дослідження чітко і правильно формалізовані — це теоретико-методичні та практичні засади, що повністю відповідають вимогам освітньо-наукової програми.

Завдання сформульовано відповідно до стандарту підготовки здобувачів третього рівня вищої освіти та освітньо-наукової програми «Економіка», які визначалися як обов'язкові. Позиції наукової новизни, запропоновані автором, логічно пов'язані з метою та завданнями дослідження й вирішують поставлені наукові завдання. Робота представлена якісно, аргументовано та структуровано. Наукові результати впроваджено у діяльність підприємств та опубліковано в виданнях за фаховою спрямованістю дисертаційної роботи.

Варто звернути увагу на те, що дисертаційна робота розкриває авторські наукові позиції та відображає високий рівень наукової зрілості здобувача.

Наприклад, продемонстровано теоретичні та методичні рішення, що розкривають логічність і обґрунтованість переходу з теорії інвестування у нові положення процесу інвестиційного забезпечення, засвідчують авторський доробок, який обґрунтовано поєднанням класичних наукових підходів із спеціальними методами досліджень.

З огляду на структуру, зміст та отримані наукові результати вважаю, що представлене дослідження повністю відповідає чинним нормативним вимогам щодо підготовки дисертаційних робіт.

Також засвідчую відповідність дисертаційної роботи вимогам для присудження ступеня доктора філософії з галузі знань 05 – «Соціальні та поведінкові науки» зі спеціальності 051 – «Економіка». Враховуючи високий рівень підготовки здобувача, самостійність та завершеність дослідження, я буду беззаперечно підтримувати Вовка П.П. щодо здобуття ним ступеня доктора філософії.

ВИСНОВОК

про наукову новизну, теоретичне та практичне значення результатів дисертації Вовка Павла Петровича на тему «Інвестиційне забезпечення інтелектуалізації підприємств сфери інжинірингових послуг», поданої на здобуття ступеня доктора філософії з галузі знань 05 «Соціальні та поведінкові науки» за спеціальністю 051 «Економіка»

1. Обґрунтування вибору теми дослідження. У сучасній економічній науці інвестиційне забезпечення інтелектуальних зрушень розглядається в контексті високотехнологічних економічних систем та виступає базисом для інноваційного зростання. Теоретико-методологічні основи в дослідженнях парадигм інвестування та інтелектуалізації трансформувались під посиленням пріоритетності інтелекту над матеріальними ресурсами, що в сучасних викликах глобальної цифровізації та конкуренції за інновацій виступає засобом виробництва і генерування доходів. Такі тенденції посилюються у процесах інтелектуалізації підприємств сфери інжинірингових послуг, оскільки знання та інтелектуальний потенціал виступає основним ресурсом для виробництва продукції. У сучасній економіці успіх підприємства сфери інжинірингових послуг повністю залежить від здатності генерувати унікальні наукомісткі рішення та складні технологічні проєкти. Українські реалії розвитку економіки посилюють виклики і потреби інтелектуалізації через проблеми руйнування інноваційної та освітньо-наукової інфраструктури, міграції висококваліфікованих кадрів та молоді, компетентного персоналу, що здатен продукувати інжинірингові послуги. Без інвестиційної підтримки подолати зазначені виклики забезпечення стійкості й відновлення економіки, прискореного інноваційного розвитку неможливо.

Таким чином, актуалізується необхідність наукового обґрунтування теоретико-методичних і прикладних підходів до розширення економічного

інструментарію інвестиційного забезпечення інтелектуалізації підприємств сфери інжинірингових послуг шляхом обґрунтування методичних підході до оцінювання результативності та інвестиційної спроможності, прогнозування ефективності реалізації інвестиційної підтримки інтелектуалізації, що в теоретико-методичному контексті поглиблює концептуальні засади та дозволяє обґрунтувати актуальні економічні механізми й стратегічні рішення.

2. Зв'язок роботи з науковими програмами, планами, темами, грантами. Дисертаційна робота виконувалася в рамках науково-дослідних робіт (НДР):

- Факультету економіки та бізнес-адміністрування, кафедри економіки повітряного транспорту Національного авіаційного університету на тему: «Мотиваційне управління економічними системами в умовах інтелектуально-цифровізаційних трансформацій» (№ 0121U113066, термін виконання 01.09.2021-31.12.2023);

- Факультету менеджменту, фінансів та маркетингу, кафедри фінансових технологій та бізнесу КАІ на тему: «Технологія формування потенціалу розвитку бізнес-структур в контексті діджиталізації економіки» (№0125U000470, термін виконання 01.02.2025 - 31.12.2026).

У межах виконання науково-дослідних робіт автором удосконалено підходи до аналізу результативності інтелектуально-цифровізаційних трансформацій (НДР № 0121U113066) та теоретичних засад інвестиційної підтримки цифрової інтелектуалізації (НДР № 0125U000470).

Тема дисертації відповідає освітньо-науковій програмі «Економіка» галузі знань 05 «Соціальні та поведінкові науки» в КАІ (зокрема, ОК 1.3.1, ОК 1.3.2. ОК 1.3.3 та ОК 1.3.5).

3. Мета і завдання дослідження. Метою дисертаційної роботи є поглиблення науково-теоретичних засад та методико-практичних підходів до обґрунтування економічного інструментарію інвестиційного забезпечення інтелектуалізації підприємств сфери інжинірингових послуг.

Для досягнення поставленої мети були визначені і вирішені такі *завдання*:

- дослідити теоретичні концепти та наукові підходи до інтелектуалізації підприємств;
- формалізувати інвестиційну детермінанту інтелектуалізації через поглиблення наукових підходів до її класифікації та опис впливів на ринку інжинірингових послуг;
- удосконалити методичний інструментарій оцінювання результативності інвестиційного забезпечення інтелектуалізації підприємств;
- проаналізувати тенденції у розвитку інтелектуального капіталу України в контексті дослідження інвестиційної підтримки;
- дослідити закономірності інвестування в інтелектуальний капітал підприємств інжинірингової сфери;
- провести оцінювання результативності інвестиційного забезпечення інтелектуалізації підприємств сфери інжинірингових послуг з подальшою кластеризацією за ознакою ефективності;

- обґрунтувати економічний механізм інвестиційного забезпечення інтелектуалізації підприємств сфери інжинірингових послуг;

- обґрунтувати процесно-орієнтований підхід до інтелектуалізації інжинірингових підприємств при реалізації інвестиційного потенціалу в умовах деструктивних впливів;

- розвинути концептуальний підхід до розробки системи інвестиційних стратегій для підприємств сфери інжинірингових послуг з позиції цифрової інтелектуалізації.

4. Об'єктом дослідження є процес інтелектуалізації підприємств та його інвестиційне забезпечення.

5. Предметом дослідження є науково-теоретичні засади та методико-практичні підходи до інвестиційного забезпечення інтелектуалізації підприємств сфери інжинірингових послуг.

6. Методи дослідження. Методологічна база дисертаційної роботи сформована комплексом загальнотеоретичних та специфічних методів наукового пізнання. Для реалізації поставленої наукової мети та вирішення прикладних і теоретичних завдань у дисертаційному дослідженні було застосовано наступні методи: історико-логічний метод (при обгрунтуванні періодизації розвитку теорії інтелектуалізації), аналізу і синтезу (про проведенні аналізу стану ринку інжинірингових послуг, інвестиційного забезпечення процесів формуванні інтелектуального капіталу в Україні, формуванні висновків), діалектичний метод (для встановлення закономірностей та опису впливів інвестування на інтелектуалізацію), методи типологізації та структуризації (при узагальнені теоретичних засад інтелектуалізації, формалізацій наукових понять, підходів до структуризації та класифікації), монографічний метод (при систематизації прикладних, методичних підходів оцінювання результативності інтелектуалізації та інвестиційної діяльності підприємств сфери інжинірингових послуг), узагальнення та систематизації (для дослідження теоретичних підходів до поглиблення теорії інтелектуалізації, формалізації тенденцій та закономірностей економічної діяльності підприємств сфери інжинірингових послуг), статистичний метод (при аналізі тенденцій економічної діяльності, інвестування та інтелектуалізації досліджуваних підприємств), економіко-математичне моделювання (при обгрунтуванні методичного інструментарію оцінювання й прогнозування інвестиційного забезпечення інтелектуалізації підприємств), метод сценарного моделювання (для обґрунтування векторів реалізації інвестиційного потенціалу та інвестиційних стратегій при інтелектуалізації), факторного аналізу (для обґрунтування методичного підходу до оцінювання інвестиційної спроможності підприємств), кластерного аналізу (при аналізі ринку інжинірингових послуг за результативністю інтелектуалізації), методи візуалізації економічних даних (для наочного представлення наукових результатів дослідження); метод логічного та послідовного узагальнення (для формалізації висновків).

7. Наукова новизна дослідження полягає в розвитку теоретико-методичних засад та обґрунтуванні економічного інструментарію

інвестиційного забезпечення інтелектуалізації підприємств сфери інжинірингових послуг. Наукові результати та ключові положення дисертації, які описують її наукову новизну і відображають внесок автора в розвиток економічної науки, полягають у наступному:

удосконалено

- концептуальний підхід до забезпечення результативності системи інвестиційних стратегій для інтелектуалізації підприємств сфери інжинірингових послуг, який, на відміну від традиційних підходів, базується на оцінюванні рівня інвестиційної спроможності та прогнозуванні ефективності реалізації інвестиційного потенціалу, що дозволяє враховувати динамічність й факторного впливу цифрової інтелектуалізації;

- процесно-орієнтований підхід до інтелектуалізації інжинірингових підприємств при реалізації інвестиційного потенціалу, що у викликах деструктивних впливів, на відміну від класичних процесних підходів, враховує послідовність проєктування в інжинірингової діяльності, єдність залучення матеріальних, нематеріальних та фінансових інвестицій, забезпечуючи орієнтацію на реалізацію стратегічних рішень;

- економічний механізм інвестиційного забезпечення інтелектуалізації підприємств сфери інжинірингових послуг, який автором обґрунтовано на основі формалізації цілей, закономірностей, авторського інструментарію оцінювання результативності інвестиційного забезпечення інтелектуалізації підприємств при наданні інжинірингових послуг, що дозволяє комплексно інтегрувати специфіку інжинірингової діяльності у стратегічні рішення щодо нарощування інтелектуального потенціалу;

- науковий підхід до формування системи стратегій інтелектуалізації підприємств сфери інжинірингових послуг шляхом активізації інвестиційного потенціалу та інтелектуального капіталу, їх узгодженості в просторово-часових характеристиках життєвого циклу та рівня розвитку інтелектуалізації, що на відміну від існуючих підходів, дозволяє комплексно врахувати стан підприємства сфери інжинірингових послуг та активізувати інвестиційну підтримку;

- методичний інструментарій оцінювання результативності інвестиційного забезпечення інтелектуалізації підприємств, що поглиблює існуючий інструментарій економічного аналізу та, на відміну від існуючих, базується на оцінюванні ресурсозабезпечення, просторово-часових факторів та наслідків застосування цифрових технологій інтелектуалізації у забезпеченні результативності процесів надання інжинірингових послуг;

отримали подальший розвиток:

- понятійно-категоріальний апарат теорії інтелектуалізації за рахунок поглиблення сутності окремих понять, з-поміж яких: теоретичні положення та уточнення щодо економічного трактування категорій «інтелектуалізація підприємства», «цифрова інтелектуалізація», «інтелектуальний капітал», «інтелектуальний потенціал», «інвестиційний потенціал», які в сукупності поглиблюють теоретичні основи та дозволяють обґрунтувати економічний інструментарій інвестиційного забезпечення інтелектуалізації підприємств

сфери інжинірингових послуг;

- класифікаційні ознаки інтелектуалізації підприємств, які розширено, в порівняні з існуючими підходами, шляхом врахуванням характеристик інвестиційної підтримки, а саме, виокремлено класифікаційні ознаки за джерелами формування інтелектуальних ресурсів, формами користування, суб'єктами та об'єктами інтелектуалізації, а також видовою структурою інновацій та інвестицій;

- теоретичний підхід до структуризації ринку інжинірингових послуг, що, на відміну від існуючих підходів до структуризації за сферами застосування, враховує економічні характеристики динамічності технологічного розвитку й ринкові впливи на рівень інтелектуалізації підприємств сфери інжинірингових послуг.

8. Теоретичне значення. Результатом дослідження є науково-теоретичне узагальнення і вирішення прикладної задачі, що полягає у розвитку теоретичних засад для обґрунтування та розроблення прикладного інструментарію оцінювання, проєктування й прогнозування економічного механізму, процесно-орієнтованого підходу та системи стратегій інвестиційного забезпечення інтелектуалізації підприємств сфери інжинірингових послуг.

Теоретичну і методологічну базу дослідження складають праці вітчизняних і зарубіжних вчених у галузі інвестування та інтелектуалізації. Як прикладний інструментарій розв'язання проблеми застосовано методи економіко-математичного моделювання та прогнозування, стратегічного проєктування. Це забезпечило методологічний і практичний перехід від статичного спостереження та оцінювання рівня інтелектуалізації до розробки системи стратегічних рішень та прогнозування результативності інвестиційного забезпечення нарощування інтелектуального потенціалу підприємств сфери інжинірингових послуг.

Інформаційну базу дослідження становлять статистичні показники Державної служби статистики України, інформаційно-аналітичні дані платформ YouControl та досліджуваних підприємств, монографії та фахова, наукова, періодична література, а також результати власних досліджень автора.

Отримані результати мають теоретичне значення, що підтверджується обговоренням та рецензуванням оприлюднених наукових статей і тез, які відображають і засвідчують послідовність проведення і обґрунтованість наукових досліджень, особистий внесок здобувача, характеризуються цілісністю й єдністю змісту.

9. Практичне значення та використання результатів дисертаційного дослідження. Практична значущість роботи полягає в обґрунтуванні комплексного вирішення прикладних завдань щодо інвестиційного забезпечення інтелектуалізації підприємств сфери інжинірингових послуг. Отримані результати мають прикладне значення та цінність для підприємств національного та світового економічного середовища через формалізовані рішення щодо інвестиційної підтримки інтелектуалізації процесів надання інжинірингових послуг, забезпечення результативності стратегій

інтелектуалізації у діяльності:

- Міжнародної бізнес-асоціації «Український національний комітет Міжнародної торгової палати (ICC Ukraine)» при наданні консалтингових послуг й обґрунтуванні інжинірингових рішень застосовується економічний механізм інвестиційної підтримки впровадження технологій цифрової інтелектуалізації підприємств, при впровадженні технологій інтелектуалізації - методичний підхід до аналізу ефективності інвестиційної діяльності, що базується на оцінюванні ресурсозабезпечення, просторово-часових факторів та наслідків застосування цифрових технологій інтелектуалізації у забезпеченні результативності процесів надання інжинірингових послуг, який дозволяє обґрунтувати вибір між альтернативними інвестиційними проєктами та спрогнозувати результати впливу інтелектуалізації підприємств на процеси відновлення економіки країни (довідка про впровадження №0269 від 16.03.2026);

- ТОВ «НДІ Перетворювач» шляхом впровадження наукового підходу до класифікації та обґрунтування системи інвестиційних стратегій з впровадження інтелектуальних систем у діяльність нашого підприємства. (довідка про впровадження №94 від 07.02.2024);

- ТОВ «БУДКИЇВ 32», яке засвідчує використання підходу до забезпечення результативності стратегій інтелектуалізації інжинірингових підприємств, а також економічного механізму формалізації результативності інвестиційного забезпечення інтелектуалізації підприємств при наданні інжинірингових послуг, що дозволяє комплексно інтегрувати цифровізацію та модернізацію технологій (довідка про впровадження №1 від 16.03.2026);

- ТОВ «Академія кадрового потенціалу» застосовує економічний механізм цифрової інтелектуалізації підприємств, методичний підхід до аналізу ефективності інвестиційної діяльності при впровадженні технологій інтелектуалізації формують базис для системності інноваційного розвитку й безперервності інтелектуалізації підприємства, забезпечуючи конкурентоспроможність проєктно-дослідницької та освітньої діяльності (довідка про впровадження №0403/26 від 18.03.2026);

- Державного університету «Київський авіаційний інститут» при викладанні освітніх компонентів на першому (бакалаврському) та другому (магістерському) рівнях вищої освіти за спеціальністю 051 «Економіка (довідка про впровадження №2148/11 від 23.09.2025).

10. Особистий внесок здобувача. Дисертація «Інвестиційне забезпечення інтелектуалізації підприємств сфери інжинірингових послуг» Вовка Павла Петровича є самостійною науковою працею, в якій наведено теоретичні положення і висновки, власні ідеї та розробки автора, які дають змогу вирішити поставлені завдання. Усі висновки та практичні рекомендації, винесені на захист, розроблені дисертантом особисто. Використані в дисертації ідеї, положення чи гіпотези інших авторів мають відповідні посилання і використані для теоретико-методичного обґрунтування наукових засад дисертаційного дослідження здобувача. Особистий внесок здобувача у спільних публікаціях чітко розмежовано і відповідає заявленому особистому

внеску, зазначеному у переліку публікацій.

11. Апробація результатів дослідження. Основні наукові положення та висновки дослідження доповідалися та одержали позитивну оцінку на всеукраїнських, міжнародних і зарубіжних науково-практичних конференціях, зокрема: «Бізнес-аналітика: моделі, інструменти та технології» (м. Київ, 2023), «Сучасні підходи до креативного управління економічними процесами» (м. Київ, 2023, 2024), «АВІА» (м. Київ, 2023), «Пріоритети розвитку національної економіки в умовах глобалізації» (м. Полтава, 2023, 2024), «Управління розвитком економічного середовища в умовах глобальних трансформацій» (м. Харків, 2023, 2024), «Розвиток економіки та бізнес-адміністрування: наукові течії та рішення» (м. Київ, 2023), «Моделювання та прогнозування економічних процесів» (м. Київ, 2023, 2024), «Проблеми та перспективи підприємницьких структур за умов нестійких процесів розвитку економіки» (м. Київ, 2024), «Молодіжна наука: інновації та глобальні виклики» (м. Полтава, 2024), «Modern Problems of Science and Technology» (Tallinn, Estonia. 2025), «Інноваційні вектори розвитку економіки, фінансів і права в умовах глобалізації та регіональних трансформацій» (м. Черкаси, 2025).

12. Публікації. Основні положення та результати дисертаційного дослідження викладено в 21 науковій публікації, у тому числі: 5 – у наукових фахових виданнях України категорії Б, 1 одноосібний розділ у колективній монографії, 15 тез – у матеріалах науково-практичних конференцій різного рівня.

Список опублікованих праць за темою дисертації

Статті у наукових фахових виданнях України:

1. Вовк О.М., **Вовк П.П**. Міжнародний досвід інвестиційно-інноваційних відносин при формуванні ринків інжинірингових послуг. *Цифрова економіка та економічна безпека*. 2022. Вип. 2(02). С. 87-91 URL: https://doi.org/10.32782/dees.2-15.

Особистий внесок Вовка П.П.: запропоновано підхід до структуризації ринку інжинірингових послуг за ознакою їх спрямованості й послідовності, *описано вплив* міжнародних стандартів та нарощуванням ролі знань й інформації у виробничих процесах на розвиток ринку інжинірингових послуг.

Особистий внесок Вовк О.М.: описано науковий базис сучасних тенденцій на ринках інжинірингових послуг, що розкривається в періодизації розвитку інноваційної теорії.

2. Вовк П.П. Методичні підходи до оцінювання результативності інвестиційного забезпечення інтелектуалізації підприємств. *Ринкова економіка: сучасна теорія і практика управління.* Т. 22, Вип. 2 (54) 2023. С. 35-45. URL: https://doi.org/10.18524/2413-9998.2023.2(54).292317.

3. Вовк П.П. Моніторинг інвестиційних викликів для підприємств інжинірингової сфери в умовах інтелектуалізації економічних систем. *Східна Європа: економіка, бізнес та управління.* Вип. № 3 (44) / 2024. С. 3-9. URL: https://doi.org/10.32782/easterneurope.44-1.

4. Вовк П.П. Теоретичні засади інвестиційної підтримки цифрової інтелектуалізації підприємств інжинірингової сфери. *Herald of Khmelnytskyi National University. Economic sciences.* 2025, № 1. С. 610-616. DOI: https://doi.org/10.31891/2307-5740-2025-338-90.

5. Вовк П.П. Інвестиційні стратегії реалізації інтелектуального капіталу підприємств сфери інжинірингових послуг. *Актуальні проблеми економіки.* Вип. 4. (298) 2026. С. 197-207. URL: https://doi.org/10.32752/1993-6788-2026-1-298-197-207.

Одноосібний розділ у колективній монографії:

6. Вовк П.П. Інвестиційна активність як детермінанта інтелектуалізації підприємств. Детермінанти інноваційного розвитку соціально-економічних систем в умовах інтелектуально-цифровізаційного простору: монографія/за загал. ред. Ареф'євої О.В. К.: НАУ.2025. с. 300. С 106-124. ISBN 978-617-549-499-8.

Наукові праці, які додатково відображають наукові результати дисертації

7. Вовк П.П. Тенденції реалізації інвестиційних ресурсів у сфері інжинірингових послуг. *Бізнес-аналітика: моделі, інструменти та технології*: матеріали IV Міжнар. наук.-практ. конф., м. Київ, 1-3 березня 2023 р./ Національний авіаційний університет. Київ, 2023. С. 30-32.

8. Вовк П.П. Формалізація імперативів впливу інновацій на інтелектуалізацію підприємствах інжинірингової сфери. *Сучасні підходи до креативного управління економічними процесами:* матеріали XIV Міжнар. наук.-практ. конф., м. Київ, 13-14 квітня 2023 р./ Національний авіаційний університет. Київ, 2023. С. 45-46.

9. Вовк П.П. Генезис теорії інтелектуалізації економічних систем: трактування та періодизація. *ABIA:* матеріали XVI Міжнар. наук.-практ. конф., м. Київ, 18-20 квітня 2023 р. / Національний авіаційний університет. Київ, 2023. С. 24.92-24.95 Режим доступу: https://conference.nau.edu.ua/index.php/AVIA/AVIA2023/paper/view/9782/7764.

10. Вовк П.П. Становлення імперативів економічного розвитку в теорії інновацій. *Пріоритети розвитку національної економіки в умовах глобалізації:* матеріали II Всеукр. наук.-практ. конф., м. Полтава, 27 квітня 2023 р./ Національний університет «Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка». м. Полтава, 2023. С. 30-31. https://nupp.edu.ua/uploads/files/0/events/conf/2023/ii-conf-prneug/IK_ME_M_2023_04_27.pdf.

11. Вовк П.П. Методичний інструментарій оцінювання ефективності інжинірингових послуг. *Управління розвитком економічного середовища в умовах глобальних трансформацій*: матеріали Міжнар. наук.-практ. конф. м. Харків, 23-25 травня 2023 р./ УІПА. м. Харків,. 2023. С. 204-207.

12. Гречко А.В., **Вовк П.П.** Проєктування системи забезпечення ефективності інжинірингових послуг на підприємствах. *Розвиток економіки та бізнес-адміністрування: наукові течії та рішення*: матеріали VI Міжнар. наук.-практ. конф., м. Київ, 16 листопада 2023 р. / Національний авіаційний університет. м. Київ , 2023. С. 79-81. https://fmfm.kai.edu.ua/images/2024/feba-

conf-11-2023.pdf.

13. Вовк П.П. Прикладні аспекти надання інжинірингових послуг в умовах інтелектуалізації. *Моделювання та прогнозування економічних процесів:* матеріали XVII Міжнар. наук.-практ. конф., м. Київ, 7 грудня 2023 р./ КПІ ім. Ігоря Сікорського. м. Київ, 2023. С 177-180. https://ecocyber.fmm.kpi.ua/wp-content/uploads/2024/02/mpep_XVII_2023.pdf.

14. Гречко А. В., **Вовк П.П.** Тенденції трансформації векторів інвестування у сфері інтелектуалізації та інжинірингу. *Пріоритети розвитку національної економіки в умовах глобалізації:* матеріали III Всеукр. наук.-практ. конф. м. Полтава, 27 березня 2024 р. / Національний університет «Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка». м. Полтава, 2024. С. 16-17. https://reposit.nupp.edu.ua/bitstream/PoltNTU/14835/1/IK_ME%D0%92_%D0%A2_2024_03_27%20%D0%BE%D1%81%D1%82.pdf.

15. Вовк П.П. Інтелектуалізовані технології проєктування розвитку підприємств інжинірингової сфери в умовах цифрової економіки. *Сучасні підходи до креативного управління економічними процесами:* матеріали XV Міжнар. наук.-практ. конф., м. Київ, 11-12 квітня 2024 р./ Національний авіаційний університет. Київ, 2024. С. 46-48.

16. Вовк П.П. Інвестиційні виклики при інтелектуалізації підприємств інжинірингової сфери. *Управління розвитком економічного середовища в умовах глобальних трансформацій:* матеріали II Міжнар. наук.-практ. конф. М. Харків, 07-09 травня 2024 року/ ХНУ Ім. В.Н. Каразіна ННІ «Українська Інженерно-Педагогічна Академія». м. Харків, 2024. С 249-252.

17. Вовк П.П. Закономірності інтелектуалізації підприємств інжинірингової сфери в умовах міжнародної інтеграції. *Проблеми та перспективи підприємницьких структур за умов нестійких процесів розвитку економіки:* матеріали III Міжнар. наук.-практ. конф., м. Київ, 17 травня 2024 р./ Національний авіаційний університет. Київ, 2024. С. 104-105.

18. Вовк П.П. Інвестиційний потенціал стимулювання розвитку підприємств сфери інжинірингових послуг в контексті цифровізації економіки. *Молодіжна наука: інновації та глобальні виклики:* тези доп. Міжнар. наук.-практ. конф., м. Полтава, 6 листопада 2024 р./ Національний університет «Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка». м. Полтава, 2024. С. 80-81. URL: https://reposit.nupp.edu.ua/handle/PoltNTU/17630.

19. **Вовк П.П.** Собчак-Міхаловська М. Імплементація положень концепції інтелектуалізації економічних систем у стратегіях розвитку підприємств. *Моделювання та прогнозування економічних процесів*: зб. тез доп. XVIII Міжнар. наук.-практ. конф., м. Київ, 5 грудня 2024 р./ КПІ ім. Ігоря Сікорського. м. Київ, 2024. С. 243-245. URL: https://mpeproc.fmm.kpi.ua/article/view/334561.

20. Vovk P. European strategies to facilitate investment in the intellectualisation of the engineering sector of the economy. *Modern Problems of Science and Technology:* Collection of Scientific Papers "International Scientific Unity" with Proceedings of the 2nd International Scientific and Practical Conference. Tallinn, Estonia, March 17-19, 2025/ European Open Science Space. Tallinn,

Estonia. 2025. Pp. 44-46. URL: https://www.eoss-conf.com/arkhiv/modern-problems-of-science-and-technology-17-03-25.

21. Вовк П.П. Стратегії інвестування у інтелектуалізацію підприємств інжинірингової сфери в умовах цифровізації. *Інноваційні вектори розвитку економіки, фінансів і права в умовах глобалізації та регіональних трансформацій:* зб. тез доп. Міжнар. наук.-практ. конф., м. Черкаси, 10 вересня 2025 р./ Центр фінансово-економічних досліджень, м. Черкаси. С. 29-30. URL: https://www.economics.in.ua/2025/09/10.html.

13. Структура та обсяг дисертації. Дисертація складається з анотації, вступу, 3 розділів основної частини, висновків, списку використаних джерел та додатків. Повний обсяг дисертації становить 269 сторінок, із них – 209 основного тексту. Робота містить 45 рисунків, 32 таблиці та 6 додатків. Список використаних джерел налічує 257 найменувань.

14. Характеристика особистості здобувача. Під час підготовки дисертаційної роботи Вовк П.П. проявив себе як наполегливий та цілеспрямований дослідник, фаховий науковець, здатний самостійно на високому науково-методичному рівні вирішувати складні наукові та практичні завдання. Він повною мірою опанував сучасні методи наукового дослідження, має належний рівень теоретичної та практичної підготовки, має належний рівень теоретичної підготовки в галуззях інвестування й інтелектуалізації та глибокі практичні знання щодо функціонування підприємств інжинірингової сфери, здобуті у професійній діяльності.

15. Оцінка мови та стилю дисертації. Текст дисертації викладено фаховою українською мовою. Текстове подання матеріалу відповідає науково-дослідницькому стилю. Матеріали дисертаційного дослідження оформлені відповідно до вимог Міністерства освіти і науки України.

16. Відповідність принципам академічної доброчесності. Дисертація не містить необґрунтованих запозичень та плагіату. У роботі дотримано правила посилання на джерела інформації у випадку використання підходів, положень, тверджень, відомостей. Надано достовірну інформацію про результати досліджень, джерела використаної інформації.

17. Рецензенти рекомендують: відповідно до **пп. 15, 16** Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 12 січня 2022 року № 44, ***пропонується такий склад разової ради:***

Голова ради:

Полоус Ольга Вікторівна, доктор економічних наук, професор, професор кафедри маркетингу Факультету менеджменту, фінансів та маркетингу КАІ.

Рецензент:

Сафонік Наталія Петрівна, кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри фінансових технологій та бізнесу КАІ.

Офіційні опоненти:

Васильківський Дмитро Миколайович, доктор економічних наук, професор, проректор з науково-педагогічної роботи Хмельницького національного університету.

Попело Ольга Володимирівна, доктор економічних наук, доцент, професор кафедри менеджменту та адміністрування Національного університету «Чернігівська політехніка».

Чобіток Вікторія Іванівна, доктор економічних наук, професор, завідувач кафедри маркетингу та торговельного підприємництва Харківського національного університету імені В.Н. Каразіна.

Усі члени разової спеціалізованої вченої ради не мають реального чи потенційного конфлікту інтересів щодо здобувача Вовка Павла Петровича (зокрема, є його близькою особою) та/або його наукового керівника.

У результаті попередньої експертизи дисертації Вовка Павла Петровича і повноти публікації основних результатів дослідження

УХВАЛЕНО:

1. Затвердити висновок про наукову новизну, теоретичне та практичне значення результатів дисертації Вовка Павла Петровича на тему «Інвестиційне забезпечення інтелектуалізації підприємств сфери інжинірингових послуг».

2. Вважати, що за актуальністю, ступенем новизни, обґрунтованістю, науковою та практичною цінністю здобутих результатів дисертація Вовка Павла Петровича відповідає спеціальності 051 «Економіка» та вимогам «Порядку підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у вищих навчальних закладах (наукових установах)», затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 23 березня 2016 року. № 261 (зі змінами і доповненнями від 03 квітня 2019 року № 283), вимогам пп. 6, 7, 8, 9 «Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії», затвердженому постановою Кабінету Міністрів України від 12 січня 2022 року № 44.

3. Рекомендувати дисертаційну роботу «Інвестиційне забезпечення інтелектуалізації підприємств сфери інжинірингових послуг», подану Вовком Павлом Петровичем на здобуття ступеня доктора філософії з галузі знань 05 «Соціальні та поведінкові науки» за спеціальністю 051 «Економіка».

4. Рекомендувати Вченій раді затвердити склад разової спеціалізованої вченої ради:

Голова ради:

Полоус Ольга Вікторівна, доктор економічних наук, професор, професор кафедри маркетингу Факультету менеджменту, фінансів та маркетингу КАІ.

Рецензент:

Сафонік Наталія Петрівна, кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри фінансових технологій та бізнесу КАІ.

Офіційні опоненти:

Васильківський Дмитро Миколайович, доктор економічних наук, професор, проректор з науково-педагогічної роботи Хмельницького національного університету.

Попело Ольга Володимирівна, доктор економічних наук, доцент, професор кафедри менеджменту та адміністрування Національного університету «Чернігівська політехніка».

Чобіток Вікторія Іванівна, доктор економічних наук, професор, завідувач кафедри маркетингу та торговельного підприємництва Харківського національного університету імені В.Н. Каразіна.

Результати голосування щодо рекомендації до захисту дисертації Вовка Павла Петровича:

«за» – 18;

«проти» – немає;

«утримались» – немає.

Головуючий на засіданні:
професор кафедри фінансових технологій та бізнесу КАІ,
д.е.н., професор Саміра ПІЛЕЦЬКА

Секретар засідання:
професор кафедри фінансових технологій та бізнесу КАІ,
д.е.н., професор Наталія ВАСЮТКІНА

ПОГОДЖЕНО:
проректор з наукових досліджень та трансферу технологій КАІ,
д.т.н., професор Сергій ГНАТЮК